

[Edit article](#)[View stats](#)[View post](#)

Varför har vi elområden med olika priser?

Tomas Kåberger

Director, Energy Area of Advance at Chalmers University in Göteborg and Executive Board Chair of

December 19, 2024

Elmarknaden gör att vi får el så billigt som möjligt. Man får bara producera el om det finns någon kund som vill betala vad produktionen kostar. Man får bara konsumera el om man är beredd att betala vad det kostar att öka elproduktionen.

Ju större elnät, ju fler kraftverk har kunderna att välja på för att hitta billig elproduktion att köpa, och ju fler kunder kan de effektivaste elverken sälja till.

Men elnätets kapacitet att transportera el är begränsad. Vi kan inte köpa billig solel från Saudiarabien för den går inte att skicka till Sverige idag. Priset för en kund i Sverige sätts alltså på grund av vad det finns för tillgänglig elproduktion inom räckhåll i elnätet. Inte ens inom Sverige kan all billig el från vind och vattenkraft i norra Sverige skickas till kunder i södra Sverige. Därför blir priserna olika.

En del länder i Europa har fler elområden än Sverige: Italien har åtta och Norge har fem.

Skälet att man inte slår ihop dem är att det leder till högre kostnader för elförsörjningen och att man tar bort drivkrafter för en effektiv utveckling.

När kostnaden för att producera el är låg i norra Sverige är det bra att man ser möjligheten att billigt konsumera el där. Om man i södra Sverige ser ett pris som beror på att det är billigt att producera el i Norrland och därför konsumerar mer el i Skåne, kan den konsumenten inte få den billiga elen. Istället måste andra kunder subventionera konsumtion i Skåne och betala för att till exempel starta Karlshamnverket. Samtidigt ser konsumenterna ett högre pris i Norrland och kanske avstår från att använda el samtidigt som man släpper förbi vatten kring ett vattenkraftverk.

Medan en del ser de stora skillnaden i priser som ett skäl att "ta bort" elprisområdena och göra Sverige till ett område, är det tvärt om för den

som vill hushålla med resurser och pengar. De stora skillnaderna visar hur dyrt det skulle vara att med subventioner dölja skillnaderna i kostnader för att leverera el till olika konsumenter.

De olika elpriserna visar var det är ekonomiskt bra att placera nya elkonsumerande industrier, och var man kan få bäst betalt för el från nya elverk.

Att elpriserna blir olika visar var det borde byggas nya elledningar så att mer el kan överföras.

Att man nu får låga elpriser i Norra Sverige där kommunerna tillåtit en stor utbyggnad av vindkraft, medan de är höga i södra Sverige där kommuner lagt veton som stoppat utbyggnaden är ju också ett bra sätt att visa konsekvenser av beslut.

Det är däremot inte säkert att dagens elområden är de bästa möjliga. Även inom dagens elområden finns begränsningar som gör att man måste subventioner en del lokal produktion som inte är lönsam om man bara tittar på områdespriset.

Det finns ännu större problem i andra EU-länder som nog borde delas upp i elområden därför att man idag slösar bort stora resurser. Tyskland är nog ett sådant.

Att bygga ut överföringskapaciteten är i allmänhet väldigt lönsamt. De fastighetsägare som försvårar utbyggnaden orsakar stora kostnader för samhället.

Men en hel del kan göras för att använda det nät vi har effektivare. Svensk kraftnät skulle kunna använda andra metoder att bedöma tillgänglig kapacitet, och öka den med mer modern teknik. Bättre regelverk så att mer batterier snabbt kopplades i i nätet skulle kunna sänka både de totala kostnaderna och prisskillnaderna.

Men att "ta bort" prisområdena och dölja problemen skulle bara öka kostnaderna och göra elsystemet dyrare.

Comments

   145 ·

50 comments · 9 reposts

 Like

 Comment

 Share

Add a comment...

Most relevant ▾

Johan Pettersson · 1st
Projektledare på Polarrenen AB och Polarbrödskoncernen

1mo ...

Godmorgon Tomas! En fråga som jag tror inte bara jag ställer mig! Vem beslutar om elområdesindelningen?

Director, Energy Area of Advance at Chalmers University in Göteborg and Executive Board Chair of Renewable Energy Institute in Tokyo.

Show translation

Like · 2 | Reply · 7 Replies

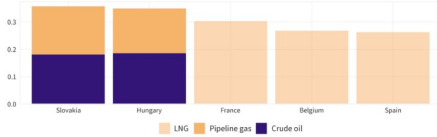
See previous replies

More articles for you

Slovakia, Hungary, France, Belgium & Spain

Who bought Russia's fossil fuels in December 2024
Top-5 regions in the EU | Billion EUR

Source: CERA analytic based on Kpler, Marlex Traffic, FMISQIC and customs data.

Energy, paying the war

Tomas Kåberger

🌐👍🗨️ 42 · 2 comments · 3 reposts

Forsmark-3 skall snart återstarta

Forsmark-3 snart tillbaka som elproducent –om senaste planen kan följas

Tomas Kåberger

🌐👍🗨️ 53 · 29 comments · 1 repost

An Oil Man and Renewable Energy Champion

Tomas Kåberger

🌐👍🗨️ 15 · 2 comments